

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W.
przeciwko P. J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 października 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 lipca 2017 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność, na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego i potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Jako zagadnienie prawne skarżący przedstawił pytanie o to, czy w świetle obowiązujących regulacji kodeksu cywilnego dotyczących umowy o dzieło (art. 627 - 646 k.c.) możliwe jest sformułowanie roszczenia w oparciu o karę umowną za szkody powstałe w przedmiocie stanowiącym obiekt wykonania zobowiązania przez przyjmującego dzieło w sytuacji, w której przyjmujący wypełnia wszelkie postanowienia i warunki zobowiązania stawiane przez zamawiającego i wykonuje swoje prace zgodnie z zawartą umową, niemając wpływu na podjęcie prac i ich wynik na dalszym etapie inwestycji. Powołując się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości skarżący wskazał, że potrzeba ta polega na ustaleniu, czy w związku z brakiem planów inwestycji, nadzoru inwestorskiego oraz przekazania jedynie pewnego odcinka prac wykonawcy dzieła, ponosi on odpowiedzialność za szkody powstałe w całym obiekcie, w którym realizował dzieło, w wyniku zaniedbań inwestora i innych potencjalnych wykonawców przy realizacji kolejnych etapów pracy oraz czy dokonywanie zakupów materiałów do wykonania dzieła przez wykonawcę, działającego na polecenie, za zgodą i dysponującego środkami zamawiającego, który następnie sprawdzał i akceptował zakupy, jest równoznaczne ze skutkami przyjęcia przez zamawiającego dzieło zobowiązania do dostarczenia materiałów do jego wykonania, na podstawie art. 633 k.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań

lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie art. 483 w związku z art. 471, z art. 471, z art. 472 i z art. 484 § 1 i 2, art. 638 § 1 i 2 w związku z art. 578 k.c. oraz art. 286 w związku z art. 278 i z art. 227, art. 217 § 2 i 3 w związku z art. 227 i art. 232 w związku z art. 227 k.p.c. i z art. 6 k.c. było - w ustalonych okolicznościach sprawy - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy. Za takie wykazanie nie może posłużyć stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem w przypadku, gdyby nie doszło do opisanych w niej - w ramach powołanych podstaw kasacyjnych - naruszeń prawa, a Sąd dokonałby prawidłowej wykładni treści powołanych w ramach tych podstaw przepisów prawa, to zapadłoby odmienne orzeczenie. Uzasadniając, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, skarżący powinien był zamieścić w skardze odrębny wywód prawny, a nie odwoływać się do powołanych jako podstawy kasacyjne zarzutów naruszenia prawa (por. w związku z tym postanowienie Sąd Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.). Ponadto, wszystkie powołane w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia prawa procesowego zostały sformułowane wadliwie, gdyż skarżący wskazując jako naruszone przepisy o postępowaniu przed sądem

pierwszej instancji nie powiązał ich z odpowiednimi przepisami o postępowaniu apelacyjnym (art. 378 § 1, art. 382 lub art. 391 § 1 k.p.c., por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, Nr 1, poz. 14, i z dnia 11 lutego 2016 r., V CSK 344/15, OSNC-ZD 2017, nr A, poz. 12).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza z kolei sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Twierdzenia skarżącego nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zaprezentowana w skardze argumentacja powinna mieć charakter ściśle jurydyczny oraz odnosić się do konkretnych regulacji ustawowych, a nie do dokonywanej w sposób subiektywny oceny zgromadzonego w sprawie materiału procesowego. Pytanie zostało zredagowane w sposób odbiegający od istoty przedstawionej przesłanki przedsądu, ponieważ stopień jego skonkretyzowania oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Wbrew

twierdzeniu skarżącego przedstawione zagadnienie dotyczące dopuszczalności sformułowania roszczenia w oparciu o karę umowną nie ma waloru ogólnego i nie wykracza poza granice sporu w niniejszej sprawie.

Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie potrzeby wykładni przepisów prawa nie wyjaśnił, na czym polegają wskazywane wątpliwości odnośnie do konkretnych przepisów oraz nie wskazał na rozbieżne poglądy orzecznictwa. Twierdzenie skarżącego zostało ograniczone do samego sformułowania określonych pytań. Nie towarzyszy temu żaden juretryczny wywód. Brak rozwinięcia wniosku uniemożliwia weryfikację, w jakim zakresie wiąże się on, w intencji skarżącego, z ustawową przyczyną kasacyjną. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Trzeba ponadto wskazać, że skarżący z jednej strony wskazuje na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego oraz na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, choć nie precyzuje tych wątpliwości, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli dany przepis budzi wątpliwości i jest rozbieżnie interpretowany przez sądy, to nie można twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, przez co powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw